

Aké sú hlavné rozdiely medzi patentom a úžitkovým vzorom?

Patent a úžitkový vzor sú prostriedky právnej ochrany vynálezov a technických riešení v rámci určitého územia a na určitú dobu platnosti.

Rozdiely medzi patentovým systémom a systémom úžitkových vzorov podľa právnych predpisov platných v Slovenskej republike sú stručne a prehľadne uvedené v tabuľke a podrobnejšie vysvetlené v ďalšom texte. Vysvetlenie nenahrádza ani neinterpretuje ustanovenia príslušných právnych predpisov.

	Patent	Úžitkový vzor
Doba platnosti*	max. 20 rokov (od podania prihlášky)	max. 10 rokov (od podania prihlášky)
Poplatky** prvé 4 roky: do 10 rokov: do 20 rokov	357,50 EUR 1 219 EUR 5 365,50 EUR	33 EUR 432 EUR neuplatňujú sa
Dĺžka konania	spravidla viac ako 3 roky	spravidla do 12 mesiacov (ak neboli podané námietky)
Zverejnenie	po 18 mesiacoch od vzniku práva prednosti	spravidla po 6 mesiacoch od podania prihlášky
Priebeh konania***	<ul style="list-style-type: none"> ○ predbežný prieskum (najmä formálne náležitosti) ○ zverejnenie prihlášky ○ úplný prieskum (patentovateľnosť) ○ udelenie patentu a vydanie patentovej listiny (ak prihláška splňuje podmienky) 	<ul style="list-style-type: none"> ○ prieskum zápisnej spôsobilosti (najmä formálne náležitosti) ○ zverejnenie prihlášky ○ konanie o námietkach proti zápisu (ak boli podané) ○ zápis úžitkového vzoru do registra a vydanie osvedčenia o zápise (ak prihláška splňuje podmienky)
Výluky- z patentovateľnosti/ochrany	- vynálezy, ktoré sa týkajú -ľudského tela v rôznych štádiách vzniku či vývoja , alebo objavenia niektorého z prvkov ľudského tela vrátane sekvencie alebo čiastkovej sekvencie génu	- technické riešenia týkajúce sa výrobkov pozostávajúcich z biologického materiálu alebo obsahujúcich biologický materiál, alebo spôsobu, prostredníctvom ktorého je biologický materiál vyrobený, spracovaný alebo využitý - spôsoby výroby chemických a farmaceutických látok - medicínske použitie látok a zmesí látok

Vysvetlenia k tabuľke:

* Pozrite ďalej uvedené podrobnejšie vysvetlenie v bode 4. Doba platnosti.

** Uvedená výška poplatkov platí pre prípad, že prihlasovateľom je pôvodca alebo spolupôvodcovia, v patentovej prihláške nie je viac ako 10 patentových nárokov a vydanie patentovej listiny je v rozsahu do 10 strán napísaných strojom alebo výkresov, v iných prípadoch môžu byť poplatky vyššie. Podrobný sadzobník poplatkov je k dispozícii na webovej stránke úradu pri jednotlivých druhoch priemyselných práv. V tabuľke sú iba správne a udržiavacie poplatky v zmysle príslušných [právnych predpisov](#), uvedené sumy neobsahujú prípadné iné finančné náklady spojené s podaním alebo konaním o patentovej prihláške alebo prihláške úžitkového vzoru (napr. odmena pre právneho zástupcu za zastupovanie v konaní pred úradom a pod.).

*** Pozrite ďalej uvedené podrobnejšie vysvetlenie.

Podrobnejšie vysvetlenie

1. Priebeh konania

V prípade patentovej prihlášky okrem overenia formálnych náležitostí úrad zistuje, či vynález opísaný v prihláške je nový, priemyselne využiteľný a či je výsledkom vynálezcovskej činnosti (tzv. úplný prieskum alebo prieskum patentovateľnosti). Zisťovanie vykonáva na základe patentovej rešerše v databázach, dokumentoch a publikáciách z celého sveta, porovnaním predmetu vynálezu v prihláške s predmetmi vynálezov v nájdených dokumentoch. Podľa výsledku prieskumu patentovateľnosti úrad buď udelí patent na vynález, zamietne prihlášku alebo zastaví konanie o prihláške. Potvrdením udelenia a platnosti patentu je rozhodnutie o udelení patentu, patentová listina a výpis z registra patentov.

V prípade prihlášky úžitkového vzoru úrad z úradnej moci nezisťuje novosť ani vynálezcovskú činnosť technického riešenia opísaného v prihláške. Úrad konaním iba overuje formálne náležitosti prihlášky a skutočnosti, či technické riešenie opísané v prihláške nie je vylúčené z ochrany úžitkovým vzorom, či je priemyselne využiteľné a pod. (tzv. zápisnú spôsobilosť úžitkového vzoru) a na predmet prihlášky vypracuje rešerš. Podľa výsledku prieskumu zápisnej spôsobilosti úrad prihlášku buď zverejní spolu s rešeršnou správou, zamietne alebo zastaví konanie o prihláške. Potvrdením zápisu a platnosti úžitkového vzoru je osvedčenie o zápise úžitkového vzoru do registra úžitkových vzorov a výpis z registra úžitkových vzorov.

2. Dĺžka konania

Dĺžka konania o patentovej prihláške je ovplyvnená lehotou na podanie žiadosti o úplný prieskum (36 mesiacov od dátumu podania prihlášky) a vykonaním úplného prieskumu, ktoré je z časového, vecného a procesného hľadiska spravidla oveľa náročnejšou časťou konania ako prieskum zápisnej spôsobilosti v prípade prihlášky úžitkového vzoru, pri ktorej sa žiadosť o úplný prieskum nepodáva a úrad úplný prieskum nevykonáva.

3. Zverejnenie

Vynálezy a technické riešenia opísané v patentových prihláškach a prihláškach úžitkových vzorov úrad zverejňuje a sprístupňuje v úplnom znení na svojej webovej stránke a v patentovej knižnici úradu prostredníctvom študovne, zverejnenie oznamuje vo vestníku.

Zverejnením sa informácie o vynáleze alebo technickom riešení stávajú verejne dostupnými predtým, ako dôjde k rozhodnutiu o udelení patentu alebo k zápisu úžitkového vzoru do registra a pred nadobudnutím platnosti patentu alebo úžitkového vzoru.

Majiteľ platného patentu alebo úžitkového vzoru sa môže domáhať svojich práv aj v prípade využívania predmetu patentu alebo úžitkového vzoru inými osobami bez jeho súhlasu v období medzi zverejnením a udelením patentu alebo zápisom úžitkového vzoru.

Zverejnenie patentovej prihlášky je stanovené zákonom po 18 mesiacoch od vzniku práva prednosti, zo zákona je však možné aj skoršie zverejnenie (ak o to prihlasovateľ požiadava). Po zverejnení patentovej prihlášky môže ktokoľvek podať úradu pripomienky k patentovateľnosti jej predmetu.

V prípade prihlášky úžitkového vzoru termín jej zverejnenia zo zákona nevyplýva, spravidla záleží na kvalite podkladov prihlášky v súvislosti s požiadavkami podľa príslušných právnych predpisov. K zverejneniu prihlášky úžitkového vzoru dochádza po vykonaní prieskumu zápisnej spôsobilosti, obvykle po 6 mesiacoch od podania prihlášky. Ktokoľvek môže podať úradu námietky proti zápisu úžitkového vzoru do registra v lehote do troch mesiacov od dátumu zverejnenia prihlášky úžitkového vzoru.

4. Doba platnosti

Maximálna doba platnosti patentu je 20 rokov od podania prihlášky za predpokladu platenia ročných udržiavacích poplatkov. Na zaplatenie udržiavacích poplatkov za patenty úrad nevyzýva.

Základná doba platnosti úžitkového vzoru je 4 roky od podania prihlášky. Doba platnosti môže byť predĺžená dvakrát o tri roky - vždy na základe žiadosti majiteľa a zaplatenia príslušného správneho poplatku. Maximálna doba platnosti úžitkového vzoru je 10 rokov od podania prihlášky. Úrad posielala majiteľom úžitkových vzorov alebo ich právnym zástupcom upozornenia o ukončení doby platnosti a možnosti jej predĺženia o uvedené tri roky.

5. Poplatky

Poplatky na obdobie štyroch rokov sú v prípade ochrany patentom približne desaťkrát vyššie ako poplatky u ochrany úžitkovým vzorom.

Poplatky na obdobie desať rokov sú v prípade ochrany patentom približne trikrát vyššie ako poplatky u ochrany úžitkovým vzorom.

V prípade nezaplatenia poplatku za udržiavanie patentu alebo nepožiadania a nezaplatenia poplatku za predĺženie doby platnosti zápisu úžitkového vzoru v predpísanej lehote je možné využiť možnosť zaplatenia a požiadania o predĺženie v lehote do šesť mesiacov od dátumu splatnosti poplatku, v takom prípade sú sadzby udržiavacích poplatkov a poplatkov za predĺženie doby platnosti zvýšené (dvojnásobné).

6. Patent alebo úžitkový vzor?

V súlade s príslušnými právnymi predpismi je možné využiť výhody oboch druhov priemyselnoprávnej ochrany tak, že prihlasovateľ podá na rovnaký vynález alebo technické riešenie prihlášku úžitkového vzoru a súčasne patentovú prihlášku.

Podaním prihlášky úžitkového vzoru môže prihlasovateľ získať za relatívne krátky čas a malý poplatok osvedčenie o zápise úžitkového vzoru do registra a ochranu svojho vynálezu alebo technického riešenia do rozhodnutia o súčasne podanej patentovej prihláške. Po prípadnom udelení patentu na ten istý vynález alebo technické riešenie, ktoré má chránené úžitkovým vzorom, sa môže majiteľ rozhodnúť nepredĺžiť platnosť zápisu úžitkového vzoru a ďalej udržiavať iba patent. V prípade, že úrad patent na vynález neudelí, majiteľovi môže zostať v platnosti zapísaný úžitkový vzor.

Ďalšími možnosťami systému priemyselnoprávnej ochrany sú tzv. odbočenie z patentovej prihlášky na prihlášku úžitkového vzoru alebo naopak. Odbočenie z patentovej prihlášky na prihlášku úžitkového vzoru je možné využiť napr. v prípade, ak bola podaná iba patentová prihláška a tá bola zamietnutá alebo konanie o nej bolo zastavené, napr. z dôvodu nepodania žiadosti o úplný prieskum v zákonom stanovenej lehote. Odbočenie z prihlášky úžitkového vzoru na patentovú prihlášku možno využiť v takom prípade, ak prihlasovateľ v priebehu konania o prihláške usúdi, že ochrana úžitkovým vzorom nebude postačovať, napr. ak predmet ochrany bude využiteľný na dlhšie obdobie – čo umožňuje patentová ochrana.